

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Plaukstoši lauku apvidi-kā to sasniegt?

Vai nocērtot saknes mēs varēsim turpināt augt?

Mārtiņš Cimermanis

«Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra»

Valdes priekšsēdētājs

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

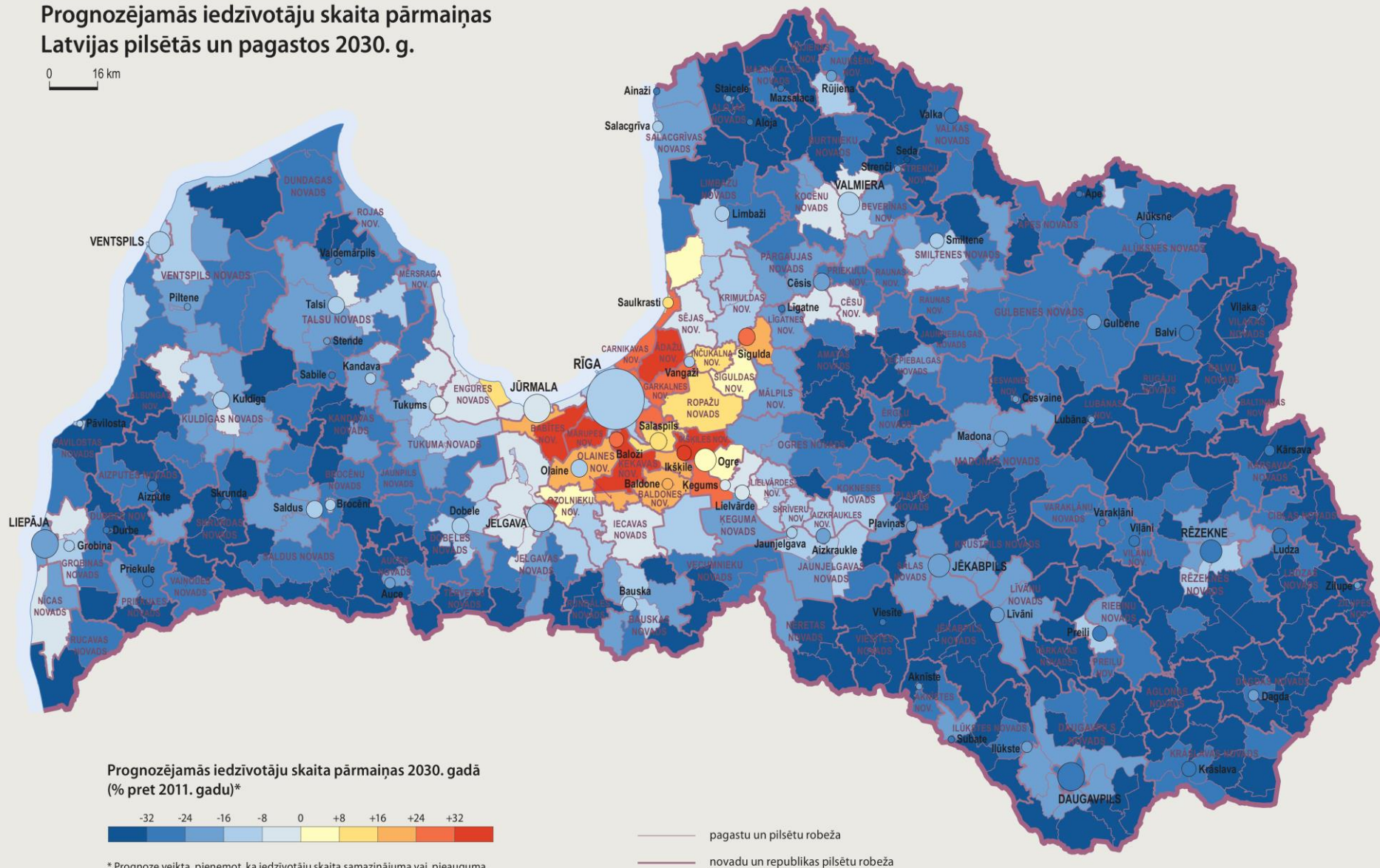
EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

*Tikai tavos spēkos ir domāt un
rīkoties...*

**Es neesmu tas : «Kas ar mani noticis»,
Es esmu tas : Kas ar mani var notikt»**

Prognozējamās iedzīvotāju skaita pārmaiņas Latvijas pilsētās un pagastos 2030. g.

0 16 km

* Prognose veikta, pieņemot, ka iedzīvotāju skaita samazinājuma vai pieauguma vidējais temps konkrētajā pilsētā un pagastā būtiski neatšķirsies no šī rādītāja laika posmā starp 2000. un 2011. gada tautas skaitīšanām. Minētais periods aptver gan ekonomiskā uzplaukuma, gan lejupslides laiku, ietekmējot kā migrācijas, tā dzimstības svārstības valstī.

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

TIK VIENKĀRŠI

CILVĒKI GRIB DZĪVOT LABĀK UN ŠIM MĒRĶIM IR
JĀVELTA VISAS PŪLES!

Vadība no topošās nākotnes.

«Vissvarīgākais nav acīm saredzams»

Kas liecinās ka dzīvojam plaukstošs lauku apvidos?

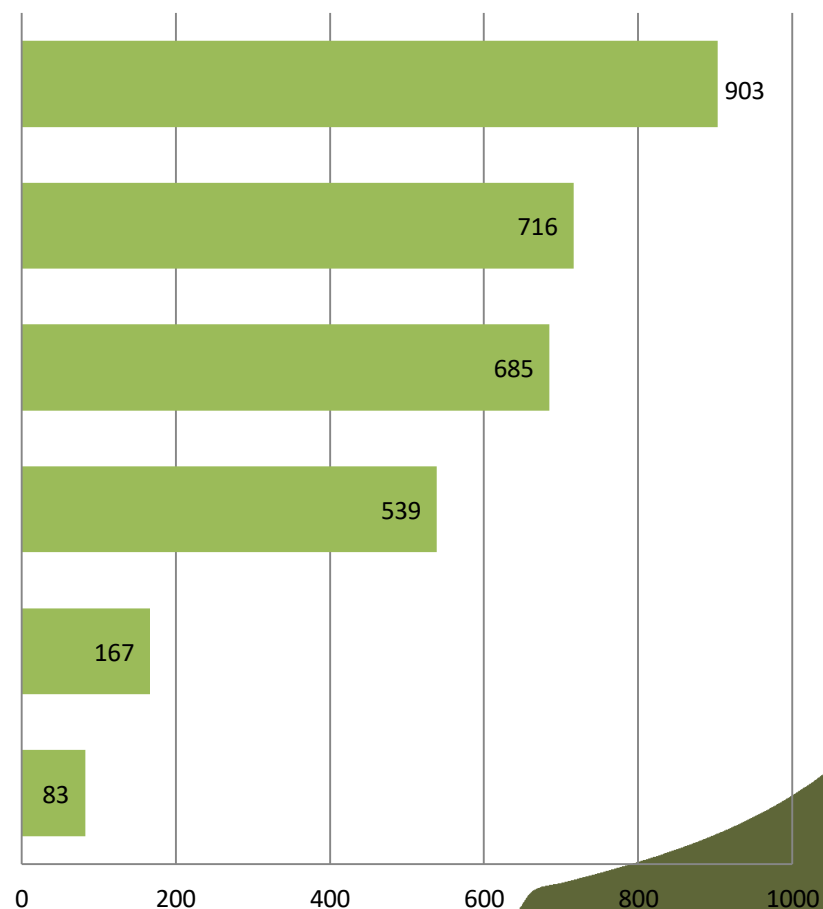
Pamatpakalpojumi (skola, slimnīca u. tml.)
15 minūšu brauciena attālumā

Iedzīvotāju skaita pieaugums

Uzņēmumu skaita pieaugums

Ātrgaitas internets

Cits

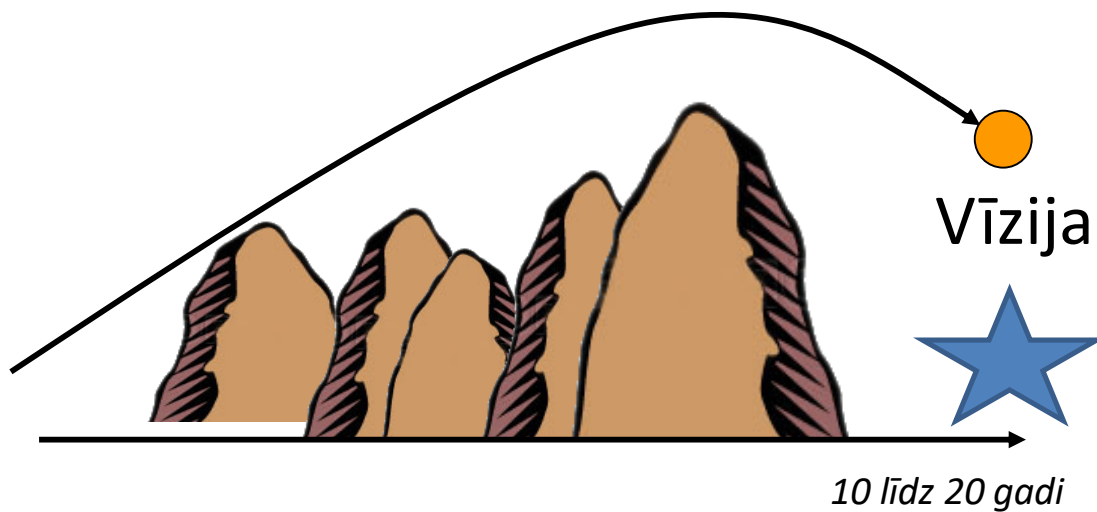
LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

VAI MUMS IR VĪZIJA?

**Bez vīzijas kurai tic vairākums, teritorijai nav
nākotnes!**

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Tautā mīlēts LĪDERIS?

Iziešana no savas komforta zona.

**Kalpot pārējiem – padarīt dzīvi labāku visiem nevis
tikai sev!**

**Virzība kas var radīt pārmaiņas sabiedrībā
no Ego uz Eko**

Vecās sistēmas baidās no jaunām pārmaiņām.

**Taču mēs bieži domājam, ka problēma ir «VIŅI», nevis «MĒS» un tad
sākam būvēt mūrus.... (Berlīne, Bušs, Tramps, Brexit)**

Līderu darbības avoti

- Pastāv divi atšķirīgi mācīšanās avoti – mācīšanās no pagātnes pieredzes un mācīšanās no nākotnes, kura vēl tikai top.
- Ja līderi rīkojas, par pamatu ņemot tikai pagātnes pieredzi, viņi nevar tikt galā ar tagadnes problēmām un izaicinājumiem.

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

*Nākotnes vadītājs mācās no topošās nākotnes . Tā liek pieņemt
lietu lielu neskaidrību un būt gatavam zaudēt.*

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

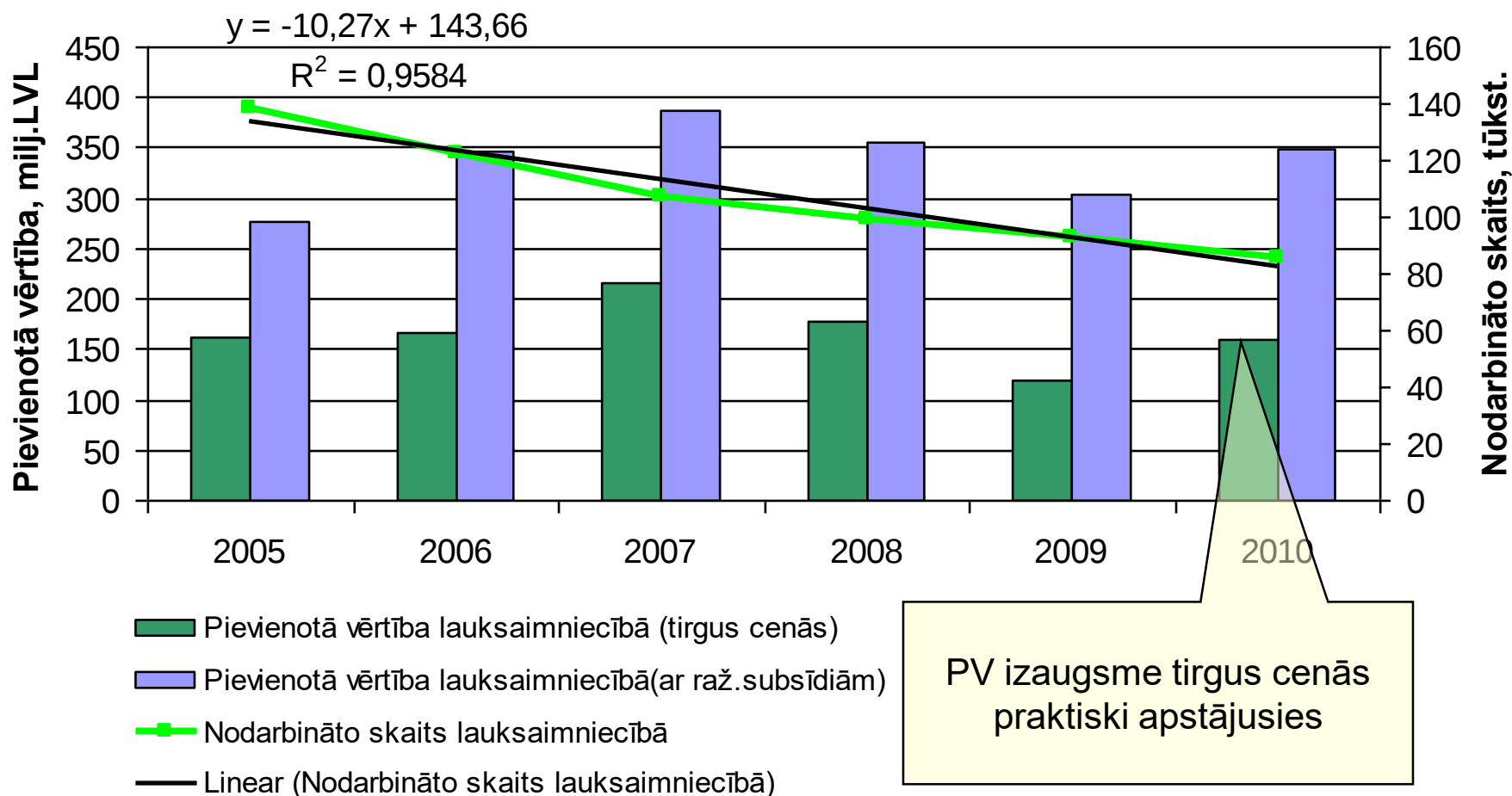
NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

***Vai apzināties, ka kolektīvi radām
nevienu negribētu iznākumu?***

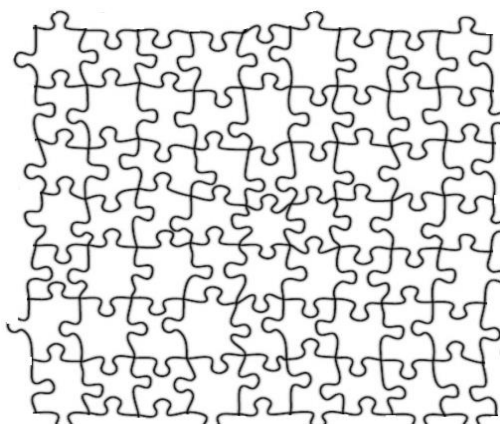
Lauksaimniecības nodarbināto skaita un radītās pievienotās vērtības (PV) pārmaiņas - fakts

Nodarbinātības izmaiņu ietekme

322,7 tūkst. nodarbinātie, t.sk., 203,5 tūkst. nodarbinātie

- 77,5 tūkst. agro primārā sfērā;
- 48,9 tūkst. rūpniecībā (iesk. agro produktu pārstrādi);
- 167 tūkst. pakalpojumu nozarēs.

šobrīd

- par 54,2 tūkst. ↓ agro primārā sfērā;
- par 3,3 tūkst. ↓ agro pārstrādē;
- ↓ **riska zonā 61,7 tūkst.** pakalpojumu nozarēs

Te trūkst **57,5 tūkst.**
jaunas darba vietas
ražošanā

2020. SC_0

232,6 tūkst. nodarbinātie

- par 45 tūkst. agro primārā sfērā;
- par 1,5 tūkst. ↑ agro prod. pārstrādē;
- ↓ **riska zonā 46,6 tūkst.** pakalpojumu nozarēs

Un te – **43,5 tūkst.** jaunas
darba vietas ražošanā

2020. SC_MAX

Latvijas lauki (Prognoze 2012 kā ūdenī)

perspektīva (prognoze) 2030

• „Pašplūsmes” attīstības scenārijs

—Ticams rezultāts

- summārās nodarbinātības lauku teritorijās samazināšanās par trešdaļu
- Mazāks iedzīvotāju skaits un zemāks iedzīvotāju blīvums
- Pakalpojumu vēl mazāka sasniedzamība
- Lauku sociālekonomiskās vides neprognozējama degradācija

• Vadītas attīstības scenārijs

—Pakalpojumu pieejamības veicināšana

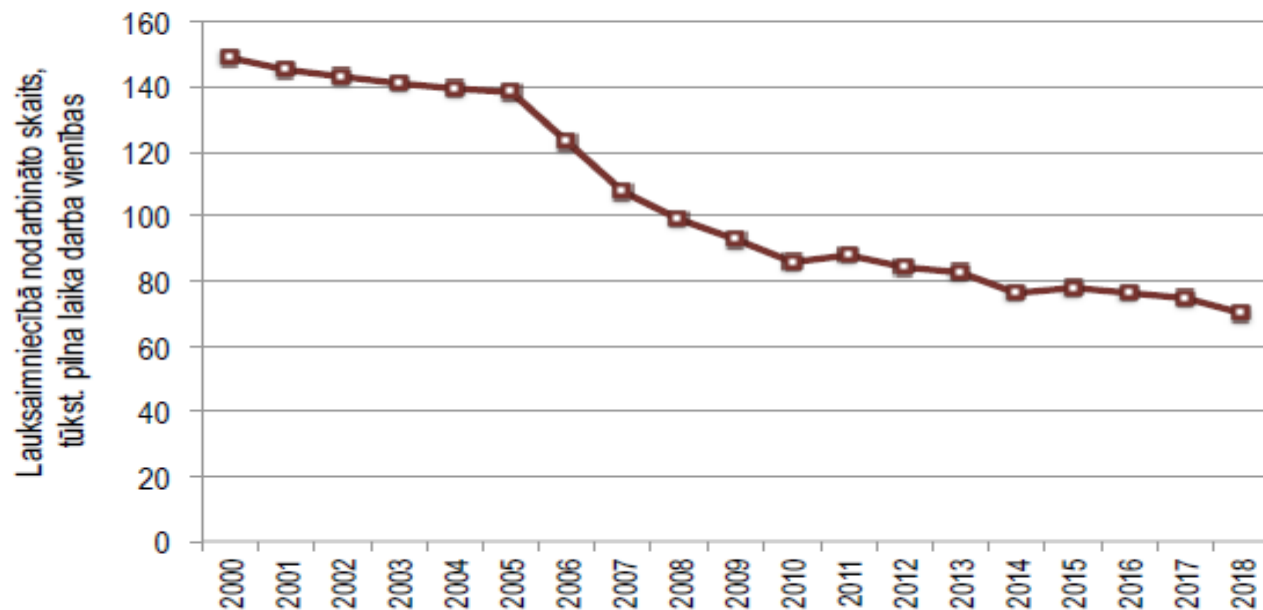
- Satiksmes infrastruktūra
- Pakalpojumu attīstība – varbūt daļēja subsidēšana?

—Ekonomiskās aktivitātes uzturēšana

- Jaunas darbvietas reālās ekonomikas neagrobiznesa nozarēs

Lauksaimniecībā nodarbināto skaits

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

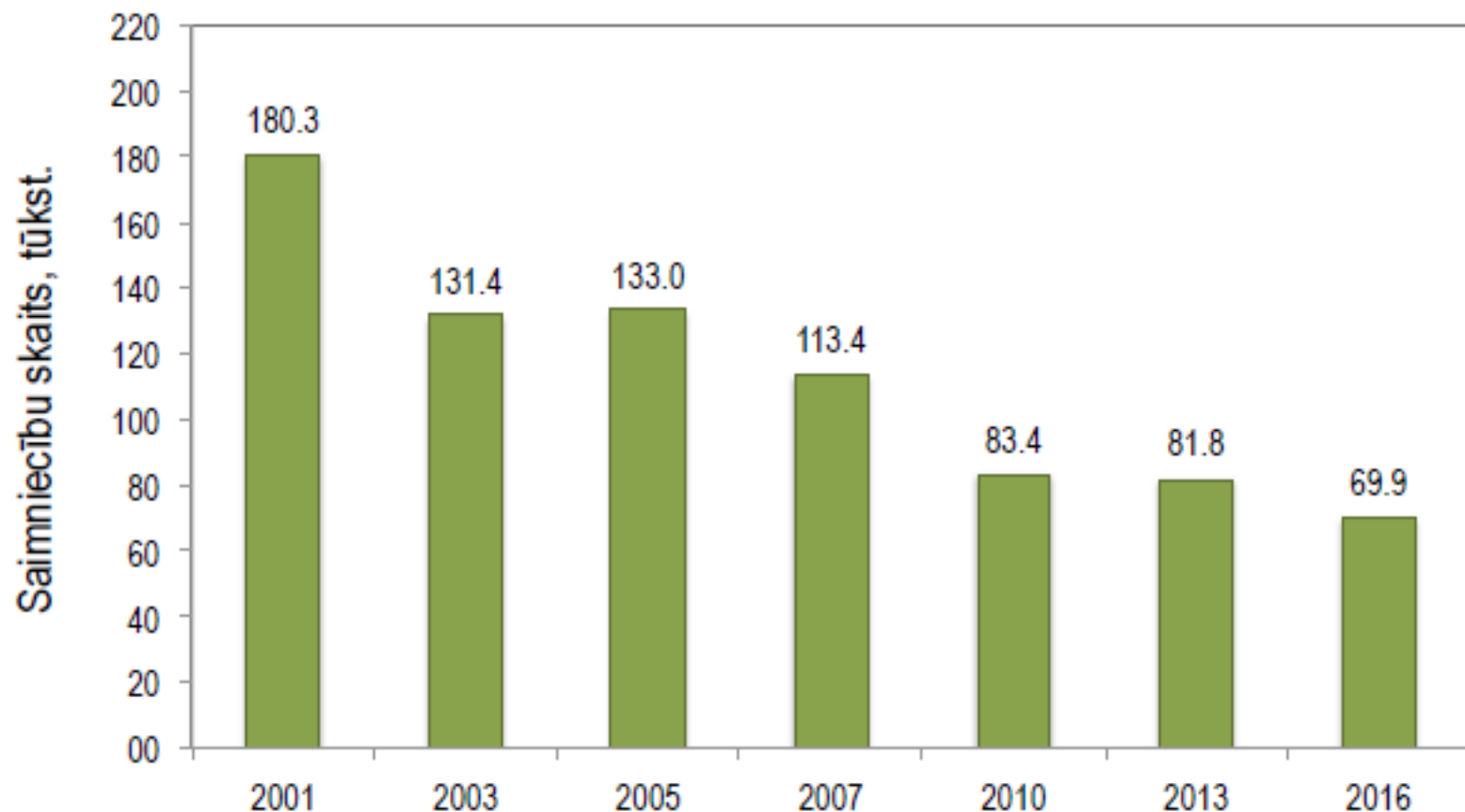

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Paradigmas maiņa

**IEDODIET CILVĒKIEM ZINĀŠANAS
UN VIŅI PAŠI SPĒS PIESAISTĪT
KAPITĀLU ATTĪSTĪBAI!**

Lauku saimniecību skaits

Lauku saimniecību skaits

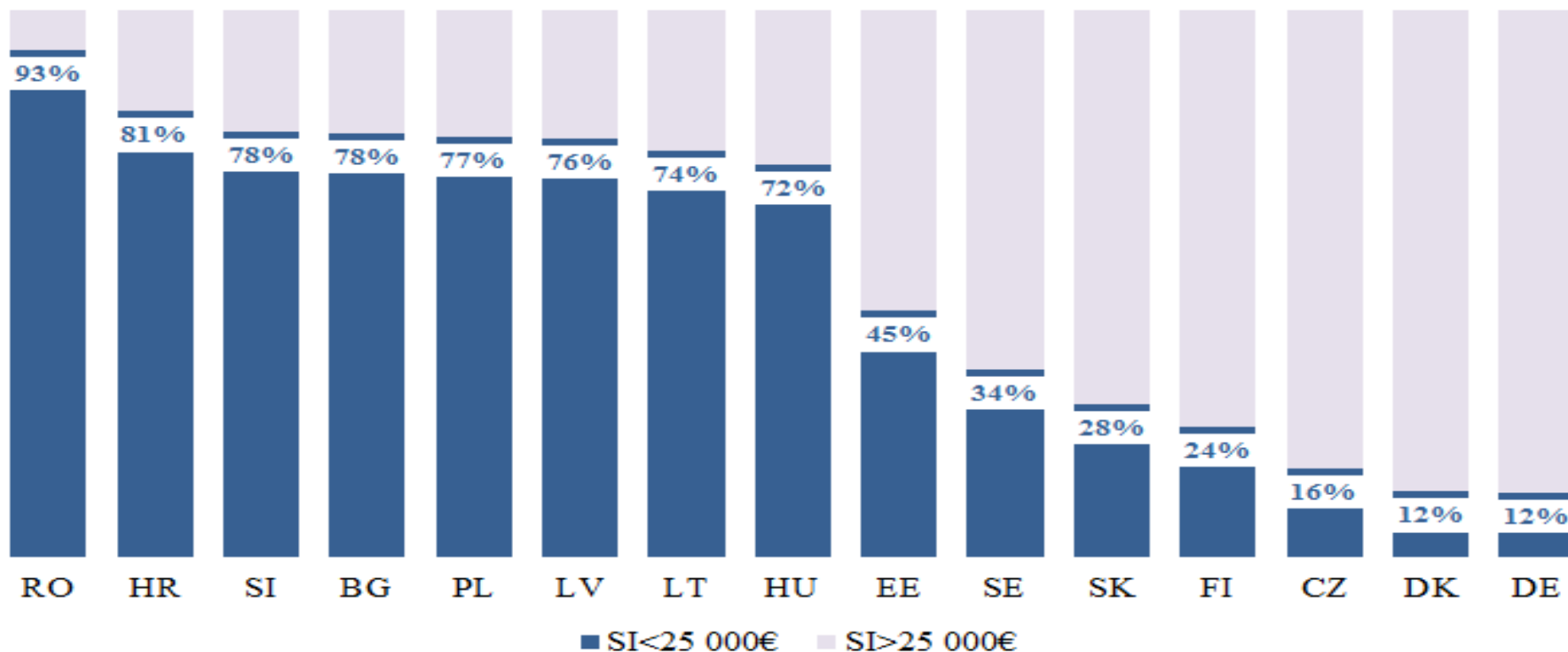
Vai samazinājums turpināsies ?

Lielums (SI)	Skaits
Kopā	69933
līdz 4000 eiro	44696
no 4000-8000 eiro	9047
no 8000-25000 eiro	9189
no 25000-100000 eiro	4977
> 100000 eiro	2023

Ļoti mazas – 64%

76% nodarbinātība L/S sektorā MS !

Eiropa mainās!

- Zinātnieku izstrādātās lauku attīstības pieejas pagājušā gadsimta 70-80. gados izveidoja pamatu politikas izmaiņām. Politikā vienkāršoto pieeju **„klūsti liels vai dod ceļu citiem” pakāpeniski nomaina virzība uz lauksaimniecības sociālajiem un vides ieguvumiem.** *Tiek atzīta saimniekošanas sistēmu strukturālā dažādība, sekmējot lauku reģionu identitāti, MS loma mainās...*

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Kāpēc viņi turpina dzīvot vietās
kuras ekonomisti uzskata par
bezcerīgām?

- **Varas nevienlīdzība –**

**Kad vietējā «Jēga» netiek
saredzēta - un tad no augšas tiek
uzspiesta cita....**

NAUDA SEKO SKOLĒNAM, SLIMNIEKAM, CEĻBŪVEI U.T.T....

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

Lauku tīkls

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Mēs gaidām, ka kāds no augšas mums palīdzēs
un padarīs mūsu dzīvi labāku, mums neko
nedarot!

Kaut kur Austrijā....

- **VIETĒJIE** NOTEICA KOPĪGAS
VĒRTĪBAS SAVAI TERITORIJAI!
- VIENOTA POZITĪVA VALODA!
- VIENOTA IZAUGSME!
- NO PĀRMĒRĪBAS UZ PĀRTICĪBU!

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

«Guļošo talantu», reģionu ,aktivizēšana

Svarīgākos izaugsmes virzienus atrast un nodefinēt

Vīziju atrast un saprast kā mērīsim virzību, atbalstīt idejas, runāt, pārbaudīt

Informētība, Līderu meklēšana, motivēšana

Tīklošanās, Vērtības stāsts, pasākumi saliedēšanai,

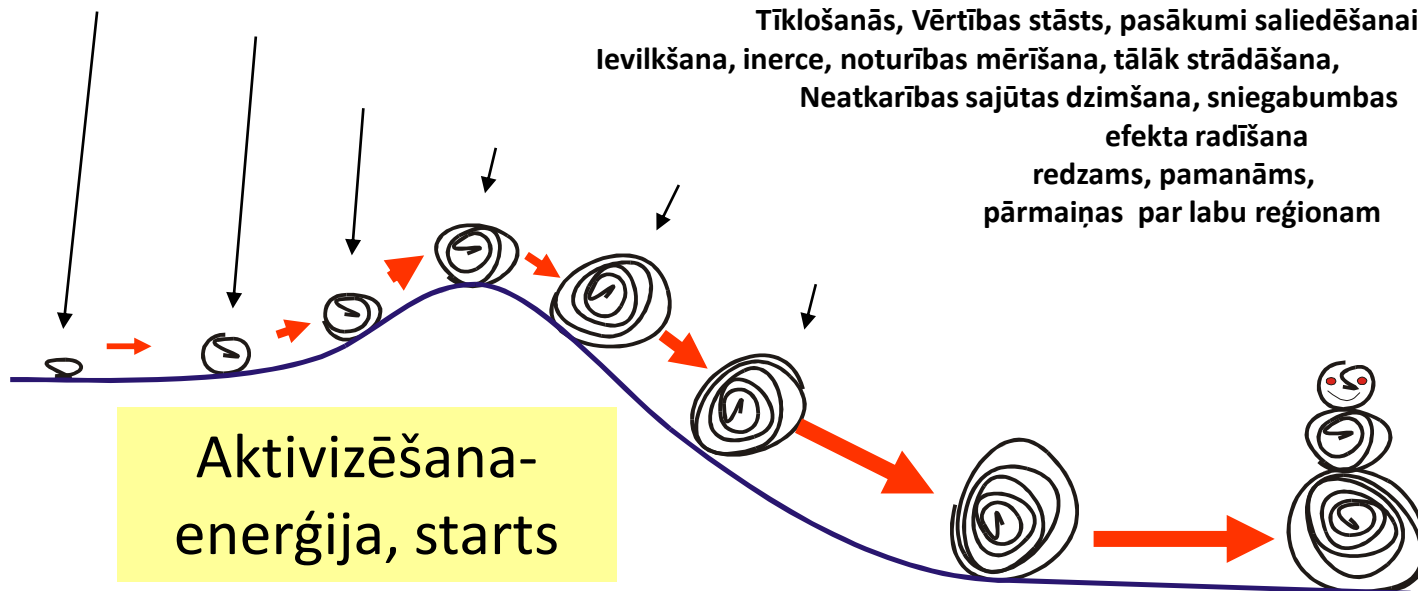
levilkšana, inerce, noturības mērīšana, tālāk strādāšana,

Neatkarības sajūtas dzimšana, sniegabumbas

efekta radīšana

redzams, pamanāms,

pārmaiņas par labu reģionam

Aktivizēšana-
enerģija, starts

ap 4 gadi

Stāsta
radīšana

5 gadi

Ilgtspēja - jau kā
dzīves veids

6 gadi

TĀ TAM BŪS BŪT...

- **LABKLĀJĪBAS PAMATS IR PRODUKTĪVS DARBS!**
- **JA TERITORIJĀS IR RESURSI DARBA RADĪŠANAI CILVĒKI PALIKS TUR DZĪVOT, JA TĀ NAV TERITORIJAS TIKS PAMESTAS !**
- **JAUNIEŠI IR MOBILI UN VIŅI SEKOS DARBAM!**
- **SPĒT NOVĒRTĒT RESURSUS UN RADĪT ENERĢIJU.**

LATVIJAS LAUKU
KONSULTĀCIJU UN
IZGLĪTĪBAS CENTRS

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

MĪLI TO KO DARI UN DARI TO KO MĪLI...